

POMOC FINANSOWA PAŃSTWA SZWEDZKIEGO DLA OSÓB UCZĄCYCH SIĘ W SZWECJI

— zasady dotyczące obywateli zagranicznych

CSN FAKTABLAD POLSKA

W niniejszej ulotce znajdują się informacje o tym, którym obywatelom zagranicznym przysługuje prawo do pomocy finansowej państwa szwedzkiego (dotyczy różnych zasiłków na poziomie szkoły średniej i wyższej oraz dla bezrobotnych) w przypadku nauki w Szwecji. Należy pamiętać, że informacje zawarte w tej ulotce mają charakter ogólny i nie mają mocy prawnej.

POMOC FINANSOWA PAŃSTWA SZWEDZKIEGO DLA OSÓB UCZĄCYCH SIĘ

Po otrzymaniu wniosku o pomoc finansową państwa szwedzkiego dla osób uczących się CSN sprawdza, czy na podstawie przepisów prawa szwedzkiego wnioskodawca przysługuje prawo do takiej pomocy lub czy na podstawie przepisów prawa UE można go potraktować jak obywatela szwedzkiego. W przypadku gdy CSN stwierdzi, że wnioskodawcy przysługuje prawo do pomocy finansowej państwa szwedzkiego dla osób uczących się lub potraktuje go jak obywatela szwedzkiego na podstawie przepisów prawa UE, sprawdzi też

spełnienie przez niego pozostałych warunków otrzymania pomocy.

KTO JEST UPRAWNIONY DO POMOCY FINANSOWEJ ZGODNIE Z PRZEPISAMI PRAWA SZWEDZKIEGO?

Prawo do pomocy finansowej państwa szwedzkiego dla osób uczących się mają osoby mieszkające w Szwecji i spełniające jeden z podanych poniżej wymogów:

Wnioskodawca musi mieć prawo stałego pobytu

Jeżeli Migrationsverket (Urząd ds. Migracji) przyznał wnioskodawcy prawo stałego pobytu (permanent uppehållstillstånd, PUT), może przysługiwać mu prawo do pomocy finansowej państwa szwedzkiego dla osób uczących się.

Wnioskodawca ma dzieci wspólnie z obywatelem szwedzkim oraz ważne prawo stałego pobytu

Jeżeli wnioskodawca ma dzieci z obywatelem szwedzkim i wspólnie zamieszkuje z nim w Szwecji, może mieć prawo do pomocy finansowej państwa

szwedzkiego dla osób uczących się. Musi także mieć ważne pozwolenie na pobyt oparte na związkach rodzinnych z obywatelem szwedzkim.

Wnioskodawca ma status uchodźcy w Szwecji lub podobny

Jeżeli Migrationsverket (Urząd ds. Migracji) uznał wnioskodawcę za uchodźcę, osobę objętą ochroną uzupełniającą lub jeżeli wnioskodawca otrzymał pozwolenie na pobyt ze względu na szczególnie trudne okoliczności, może przysługiwać mu prawo do pomocy finansowej państwa szwedzkiego dla osób uczących się. Natomiast osobom ubiegającym się o azyl pomoc taka nie przysługuje.

Wnioskodawca ma prawo pobytu i trwały związek ze Szwecją

Jeżeli wnioskodawca ma prawo pobytu i trwałe związki ze Szwecją, może przysługiwać mu prawo do pomocy finansowej dla osób uczących się. Z zasady prawo pobytu przysługuje następującym osobom:

CZYM JEST POMOC FINANSOWA PAŃSTWA SZWEDZKIEGO DLA OSÓB UCZĄCYCH SIĘ?

Pomoc finansowa może być udzielana na poziomie szkoły średniej (studiehjälp, lärlingsersättning), wyższej (studiemedel) lub osobom bezrobotnym (studiestartsstöd). Poniżej opisano krótko każdy rodzaj pomocy. Więcej informacji znajduje się w witrynie www.csn.se.

POMOC FINANSOWA NA POZIOMIE SZKOŁY ŚREDNIEJ (STUDIEHJÄLP)

Pomoc finansowa na poziomie szkoły średniej może być przyznana uczniom szkół średnich, szkół dla dorosłych oraz uniwersytetów ludowych. Pomoc tę można otrzymywać maksymalnie do semestru wiosennego, w którym uczący się ukończy 20. rok życia (włącznie).

POMOC FINANSOWA NA POZIOMIE SZKOŁY ŚREDNIEJ (LÄRLINGSERSÄTTNING)

Lärlingsersättning to zasiłek dla osób, które uczęszczają do średniej szkoły zawodowej. Pomoc tę można otrzymywać maksymalnie do semestru wiosennego, w którym uczący się ukończy 20. rok życia (włącznie).

POMOC FINANSOWA NA POZIOMIE SZKOŁY WYŻSZEJ (STUDIEMEDEL)

Pomoc ta obejmuje zasiłek i pożyczkę, o które można wnioskować w związku z nauką na uniwersytecie ludowym, w szkole dla dorosłych, wyższej szkole zawodowej lub ogólnej lub na uniwersytecie. Wnioskodawca sam decyduje o tym, czy chce otrzymać tylko zasiłek, czy również pożyczkę.

POMOC FINANSOWA DLA OSÓB BEZROBOTNYCH (STUDIESTARTSSTÖD)

Pomoc ta to zasiłek, który przysługuje niektórym osobom bezrobotnym przez krótki czas, aby mogli pobierać naukę na poziomie szkoły średniej i zwiększyć swoje szanse na zdobycie pracy. Zwykle rodzima gmina decyduje, które osoby należą do grupy uprawnionej do otrzymywania tej pomocy. Wniosek należy w związku z powyższym złożyć do swojej gminy.

- obywatelom państw UE/EOG lub Szwajcarii;
- małżonkom lub partnerom obywateli państw UE/EOG lub Szwajcarii, którzy mają prawo pobytu w Szwecji.

Trwałe związki ze Szwecją są nabywane w przypadku:

- pracowania w Szwecji okresu co najmniej dwóch lat;
- pozostawania w związku małżeńskim lub partnerskim w Szwecji od co najmniej dwóch lat.

W przypadku pracy wymagana jest praca przez okres dwóch lat na co najmniej pół etatu. W tym okresie wymagane jest także zamieszkiwanie na terenie Szwecji. Czas pracy liczy się od dnia ostatniego przybycia do Szwecji w celu zamieszkania na jej terenie. Za pracę uznaje się:

- zatrudnienie w Szwecji;
- prowadzenie własnej działalności gospodarczej zarejestrowanej w Szwecji;
- opiekę nad swoim dzieckiem poniżej dziesiątego roku życia;
- okres bezrobocia zarejestrowany w szwedzkim urzędzie pośrednictwa pracy (arbetsförmedling);
- uczestnictwo w kursach kształcenia zawodowego;
- uczestnictwo w kursie języka szwedzkiego dla imigrantów (sfi) lub nauka języka szwedzkiego maksymalnie na poziomie szkoły podstawowej;
- pobieranie świadczeń chorobowych, świadczeń z tytułu niewykonywania pracy itp.

W przypadku związku małżeńskiego lub partnerskiego z obywatelem szwedzkim wymagane jest wspólne zamieszkiwanie w Szwecji przez przynajmniej dwa lata. Krótszy okres jest dopuszczalny w przypadku wspólnego zamieszkiwania przez okres czterech lat, z czego co najmniej rok w Szwecji, lub jeśli para ma wspólne dzieci. Trwałe związki ze Szwecją można nabyć także w sytuacji wspólnego zamieszkiwania w Szwecji z obywatelem zagranicznym przez okres co najmniej dwóch lat. W takim przypadku wymagane jest, aby na podstawie przepisów prawa szwedzkiego mężowi, żonie lub partnerowi również przysługiwało prawo do pomocy

finansowej państwa szwedzkiego dla osób uczących się. Krótszy okres jest dopuszczalny, jeśli para ma wspólne dzieci.

Wnioskodawca miał mniej niż 20 lat w chwili przybycia do Szwecji

Jeżeli w chwili przybycia do Szwecji w celu zamieszkania na jej terenie wnioskodawca nie miał ukończonych 20 lat, może przysługiwać mu prawo do pomocy finansowej państwa szwedzkiego dla osób uczących się, o ile:

- przysługuje mu prawo do pobytu w Szwecji, a jego rodzic pracuje w Szwecji (więcej informacji na temat pozwolenia na pobyt oraz form aktywności równoważnych z pracą znajduje się w punkcie powyżej);
- wnioskodawca oraz jego rodzice mają ważne pozwolenie na pobyt oparte na związkach rodzinnych z osobą zamieszkującą w Szwecji;
- szwedzkie organy państwowe umieściły wnioskodawcę w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczej;
- na podstawie przepisów kodeksu rodzinnego wnioskodawcy wyznaczono opiekuna ustawowego.

KTO MOŻE BYĆ POTRAKTOWANY TAK JAK OBYWATEL SZWEDZKI NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA UE?

Tak jak obywatel szwedzki można potraktować osobę, która spełnia jeden z podanych poniżej wymogów:

Pracuje (obecnie lub w przeszłości) na terenie Szwecji

Jeżeli dana osoba jest obywatelem państwa UE/EOG lub Szwajcarii, może zostać potraktowana tak jak obywatel szwedzki, o ile jest migrującym pracobiorcą lub prowadzi własną działalność gospodarczą w Szwecji.

Zaklasyfikowanie do grupy migrujących pracobiorców lub osób prowadzących własną działalność gospodarczą wymaga odpowiednio długiego stażu pracy w odpowiednim wymiarze godzin tygodniowo. Ponadto konieczne jest kontynuowanie pracy podczas pobierania nauki. Uwzględnienie pracy wymaga zatrudnienia (obecnie lub w przeszłości) na terenie Szwecji. Wymagane jest także otrzymywanie (obecnie lub w przeszłości)

pensji lub innego wynagrodzenia za wykonywaną pracę.

Jeżeli osoba prowadzi własną działalność gospodarczą, musi mieć kartę płatnika podatku od firm oraz zarejestrować się w Skatteverket (Urzędzie Skarbowym). Ponadto wymagana jest aktywna praca we własnej firmie.

Osoba, która przestała pracować, może w niektórych przypadkach zachować status migrującego pracobiorcy lub osoby prowadzącej własną działalność gospodarczą w Szwecji. Status ten można co do zasady utrzymać przez pewien czas, jeśli zostanie spełniony jeden z poniższych warunków:

- Osoba ta pobiera naukę lub chce pobierać naukę przygotowującą do zdobycia zawodu, a ponadto istnieje związek merytoryczny między wykonywaną przez nią w Szwecji pracą a pobieraną nauką.
- Tymczasowo osoba ta nie ma możliwości wykonywania pracy ze względu na chorobę lub wypadek.
- Została zwolniona z pracy wykonywanej w Szwecji, po czym zarejestrowała się jako osoba poszukująca pracy w szwedzkim urzędzie pośrednictwa pracy (arbetsförmedling).

Osoba ta jest krewnym obywatela państwa UE/EOG lub Szwajcarii, który pracuje w Szwecji

Jeżeli osoba ta jest bliskim krewnym obywatela państwa UE/EOG lub Szwajcarii, może zostać potraktowana tak jak obywatel szwedzki, o ile jej krewny jest migrującym pracobiorcą lub prowadzi własną działalność gospodarczą w Szwecji.

Bliscy krewni to:

- mężowie, żony, partnerzy;
- dzieci poniżej 21. roku życia.

W niektórych przypadkach za bliskich krewnych uważa się:

- osoby będące na utrzymaniu rodziców;
- osoby będące na utrzymaniu dzieci.

Osoba pozostająca w związku małżeńskim/partnerskim i zamieszkująca wspólnie z obywatelem szwedzkim zwykle nie jest uznawana za bliskiego krewnego obywatela kraju UE. Jest to związane z tym, że obywatel szwedzki zwykle nie ma statusu migrującego we własnym kraju.

Obywatel szwedzki może jednak w pewnych przypadkach być uznany za migrującego pracobiorcę zgodnie z prawem UE, jeśli wspólnie ze swoją rodziną korzysta z prawa do swobodnego poruszania się i zamieszka w innym państwie UE/EOG lub Szwajcarii, a następnie powróci do Szwecji i podejmie pracę.

Osoba ta ma prawo do stałego pobytu na terenie Szwecji

Obywatel państwa UE/EOG może być potraktowany jak obywatel szwedzki, jeśli ma prawo stałego pobytu (permanent uppehållsrätt, PUR) w Szwecji. Osobie, która bez przerwy legalnie przebywa w Szwecji przez okres co najmniej pięciu lat, z zasady przysługuje prawo do stałego pobytu. Osoba, która sama nie jest obywatelem państwa UE/EOG, ale bliskim krewnym takiego obywatela (niebędącego obywatelem Szwecji), może być potraktowana jak obywatel szwedzki, jeśli ma kartę stałego pobytu wydaną przez Migrationsverket. Prawo do stałego pobytu przysługuje także wtedy, gdy jest się bliskim krewnym obywatela państwa UE/EOG (niebędącego jednak obywatelem

szwedzkim), wraz z którym wspólnie przebywa w Szwecji bez przerwy przez okres co najmniej pięciu lat.

W niektórych przypadkach prawo do stałego pobytu może zostać nabyte wcześniej. Więcej informacji można uzyskać w CSN.

Osoba ma status rezydenta długoterminowego

Osoba może być potraktowana tak jak obywatel szwedzki, o ile:

- jest obywatelem państwa niebędącego państwem członkowskim UE

oraz

- Migrationsverket wydał jej pozwolenie na pobyt z uwagi na status rezydenta długoterminowego w Szwecji lub w innym państwie członkowskim UE.

Zasady szczególne

Zasady szczególne dotyczą dzieci pracowników naukowych goszczących w Szwecji, dzieci obywateli tureckich pracujących w Szwecji oraz krewnych osób posiadających w Szwecji niebieską kartę UE. Więcej informacji można uzyskać w CSN.

WIĘCEJ INFORMACJI

Więcej informacji na temat różnorodnej pomocy finansowej dla osób uczących się na poziomie szkoły średniej i wyższej oraz dla bezrobotnych można znaleźć na stronie www.csn.se. Tam znajdują się także informacje na temat sposobu ubiegania się o pomoc finansową. Istnieje również możliwość bezpośredniego kontaktu z pracownikiem CSN pod numerem 0771-276 000 (w dni powszednie w godzinach 8.00–16.30).

Państwa członkowskie UE:

Austria, Belgia, Bułgaria, Chorwacja, Cypr, Czechy, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Malta, Niemcy, Polska, Portugalia, Rumunia, Słowacja, Słowenia, Węgry, Wielka Brytania i Włochy.

Państwa należące do EOG:

Państwa należące do EOG to Islandia, Liechtenstein i Norwegia.